

**МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

ФАКУЛЬТЕТ ІНФОРМАТИКИ, МАТЕМАТИКИ ТА ЕКОНОМІКИ

Кафедра інформатики і кібернетики

Назва курсу <i>Нормативний/вибірковий</i>	ПП-08 Методологічні засади професійної освіти <i>Нормативний</i>
Ступінь освіти	Бакалавр
Освітня програма	Професійна освіта. Комп'ютерні технології
Рік викладання / Семестр / Курс (рік навчання)	2019 – 2020 / II семестр / I курс 2020 – 2021 / III семестр / II курс
Викладач	Осадча Катерина Петрівна
Профайл викладача	http://inf.mdpu.org.ua/2017/10/25/osadcha-katerina-petrivna/
Контактний тел.	+380 68 374 66 77
E-mail	okp@mdpu.org.ua
Сторінка курсу в ЦОДТ МДПУ ім. Б.Хмельницького	https://dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=2927 https://dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=3605
Консультації	Очні консультації: згідно графіку роботи кафедри інформатики і кібернетики. Онлайн-консультації: через систему ЦОДТ МДПУ імені Богдана Хмельницького.

1. АНОТАЦІЯ

Навчальна дисципліна «Методологічні засади професійної освіти» з циклу нормативних компонентів здобувачів вищої освіти за освітньою програмою «Професійна освіта. Комп'ютерні технології» передбачає формування у здобувачів поглиблених знань, умінь і навичок з методологічних засад професійної освіти, отримання сучасних новітніх теоретико-методичних знань професійної освіти.

При вивченні курсу розглядаються етапи історичного розвитку професійної освіти, основні базові поняття, структура, методологічні засади і підходи, принципи, методи, закономірності розвитку професійної освіти. Особлива увага приділяється використанню засвоєних знань, методів, засобів і форм навчання для розв'язання типових педагогічних ситуацій; пошуку інформації, її аналізу та синтезу для написання дисертаційного дослідження.

Здобувачі мають можливість ознайомитись з системою знань про сферу професійної освіти у різних площинах, вимірах, співвідношеннях та взаємозв'язках з метою усвідомлення закономірностей і тенденцій її розвитку; опанування знаннями про джерела розвитку професійних освітніх систем.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Основна мета освітнього компоненту полягає в формуванні системи знань про методологію професійної освіти як видової категорії педагогіки в контексті сучасного світогляду, про наукову сутність педагогіки, її методологічно важливі та системно-сміслові функції, що виконуються нею; формування розуміння соціальної значимості методологічного знання та соціально-педагогічного досвіду студентів.

Завданнями освітнього компоненту є розкриття сутності системного підходу щодо цілісного аналізу особливостей функціонування різних педагогічних систем, їх складників та причинно-наслідкових зв'язків між елементами систем; формування бази для подальшої теоретичної та практичної підготовки майбутніх педагогів професійного навчання.

3. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКІ НАБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС ОПАНУВАННЯ ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

Загальні компетентності

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 8. Здатність бути критичним і самокритичним, приймати обґрунтовані рішення, виявляти ініціативність і творчий підхід.

Спеціальні (фахові) компетентності

ФК 2. Здатність застосовувати теоретичні положення педагогіки та психології у професійній діяльності в професійно-технічних навчальних закладах.

ФК 3. Здатність вивчати та використовувати методики професійного навчання у професійно-технічних навчальних закладах, адаптувати їх до потреб навчально-виховного процесу.

ФК 4. Здатність обирати та використовувати сучасні форми, методи і засоби навчання, організовувати самостійну навчальну роботу учнів/слухачів ПТНЗ, виконувати виховну роботу.

ФК 5. Здатність обґрунтовано визначати зміст і обсяг навчального матеріалу для аудиторної та самостійної роботи учнів/слухачів ПТНЗ.

ФК 9. Здатність забезпечити розвиток особистості учнів/слухачів, формування в них громадянських цінностей та професійно-значущих якостей.

ФК 12. Здатність обирати та використовувати програмне забезпечення для вирішення професійних завдань в галузях професійної освіти та інформаційних технологій.

ФК 21. Здатність використовувати комп'ютерні технології з метою розробки дидактичних матеріалів та програмних продуктів навчального призначення.

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПРН 1. Знання основних форм і законів абстрактно-логічного мислення, основ логіки, норм критичного підходу, основ методології наукового пізнання, форм і методів аналізу та синтезу.

ПРН 2. Уміння самостійно здобувати систематичні знання в галузях професійної освіти та комп'ютерних технологій, осмислювати і робити обґрунтовані висновки на основі аналізу літературних джерел та експериментальних даних.

ПРН 6. Знання методів, способів та технологій збору інформації з різних джерел, контент-аналізу документів, аналізу та обробки даних.

ПРН 8. Знання теоретичних положень педагогіки та психології професійної освіти, вимог освітнього законодавства, стандартів освіти, професійних стандартів, нормативної документації навчальних закладів.

ПРН 9. Знання сучасних методів організації аудиторних і позааудиторних занять, виховної роботи у професійно-технічних навчальних закладах.

ПРН 10. Знання методик професійного навчання учнів/слухачів професійно-технічних навчальних закладів.

ПРН 12. Уміння використовувати сучасні форми, методи і засоби навчання, техніки активізації та стимулювання навчально-пізнавальної діяльності учнів/слухачів в навчально-виховному процесі ПТНЗ.

ПРН 15. Знання принципів і можливостей застосування комп'ютерних технологій у навчально-виховному процесі професійно-технічних навчальних закладів.

ПРН 31. Уміння здійснювати підбір і підготовку інформації та задач проектній команді, ставити цілі і формулювати завдання для реалізації проектів у галузях професійної освіти та інформаційних технологій.

5. ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Вид заняття	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Кількість годин II семестр	24 години	20 годин	46 годин
Кількість годин III семестр	18 годин	14 годин	28 годин

6. ПОЛІТИКА

Політика академічної поведінки та етики:

- не пропускати та не запізнюватися на заняття за розкладом;
- вчасно виконувати завдання практичних занять та самостійної роботи;
- на заняттях дотримуватись правил роботи у групі, шанобливо ставитись до поглядів один одного;
- вчасно та самостійно виконувати контрольні завдання;
- дотримуватись політики доброчесності під час виконання завдань;
- активно брати участь у побудові і реалізації індивідуальної освітньої траєкторії.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: дотримуватись Положення про академічну доброчесність.

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

7. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

II СЕМЕСТР

7.1. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ЗАГАЛЬНА)

Кількість годин	Тема	Форма діяльності (заняття, кількість годин)	Література	Завдання	Вага оцінки	Термін виконання
Блок 1. Загальні основи методології професійної педагогіки						
2	Тема 1. Методологія педагогіки	Лекція (2 год.)	Осн.: 1-12	Опрацювати теоретичний матеріал. Підготувати питання для обговорення		Перший періодичний контроль
2	Тема 2. Сучасний етап педагогічної науки	Практична робота (2 год.)	Осн.: 1-12	Доповіді, презентації, обговорення.	5	Перший періодичний контроль
2	Тема 3. Професійна педагогіка як галузь педагогічної науки	Лекція (2 год.)	Осн.: 1-12	Опрацювати теоретичний матеріал. Підготувати питання для обговорення		Перший періодичний контроль
4	Тема 4. Методи науково-педагогічних досліджень	Практична робота (4 год.)	Осн.: 1-12	Доповіді, презентації, обговорення, робота в групах, тести.	5	Перший періодичний контроль
2	Тема 5. Методологія педагогіки і основи науково-педагогічних досліджень у професійній педагогіці	Лекція (2 год.)	Осн.: 1-12	Опрацювати теоретичний матеріал. Підготувати питання для обговорення		Перший періодичний контроль
10	Тема 6. Україна і Болонський процес	Самостійна робота (10 год.)	Осн.: 1-12	Опрацювати теоретичний матеріал. Підготувати питання для обговорення		Перший періодичний контроль
2	Тема 7. Системний підхід до формування основ професійної освіти	Лекція (2 год.)	Осн.: 1-12	Опрацювати теоретичний матеріал. Підготувати питання для обговорення		Перший періодичний контроль
2	Тема 8. Суб'єкти педагогічної системи	Практична робота (2 год.)	Осн.: 1-12	Обговорення, ситуаційні	5	Перший періодичний контроль

				завдання, робота в групах.		контроль
2	Тема 9. Уявлення сучасної науки про кваліфікованого фахівця	Лекція (2 год.)	Осн.: 1-12	Опрацювати теоретичний матеріал. Підготувати питання для обговорення		Перший періодичний контроль
2	Тема 10. Основи побудови професійної кар'єри	Практична робота (2 год.)	Осн.: 1-12	Доповіді, презентації, обговорення, ситуаційні завдання, робота в групах.	5	Перший періодичний контроль
12	Тема 11. Професіограма інженера педагога	Самостійна робота (12 год.)	Осн.: 1-12	Опрацювати теоретичний матеріал. Підготувати питання для обговорення		Перший періодичний контроль
Блок 2. Теоретичні основи і практика підготовки фахівців						
2	Тема 12. Вища школа у системі освіти України	Лекція (2 год.)	Осн.: 1-12	Опрацювати теоретичний матеріал. Підготувати питання для обговорення		Другий періодичний контроль
2	Тема 13. Підготовка фахівців	Практична робота (2 год.)	Осн.: 1-12	Доповіді, презентації, обговорення, ситуаційні завдання.	5	Другий періодичний контроль
2	Тема 14. Досвід підготовки кваліфікованих робітників	Лекція (2 год.)	Осн.: 1-12	Опрацювати теоретичний матеріал. Підготувати питання для обговорення		Другий періодичний контроль
2	Тема 15. Досвід підготовки фахівців високорозвинених країн світу	Практична робота (2 год.)	Осн.: 1-12	Доповіді, презентації, обговорення.	5	Другий періодичний контроль
12	Тема 16. Зв'язок професійної педагогіки з іншими науками	Самостійна робота (12 год.)	Осн.: 1-12	Опрацювати теоретичний матеріал. Підготувати питання для обговорення		Другий періодичний контроль
2	Тема 17. Система професійно-технічної	Лекція (2 год.)	Осн.: 1-12	Опрацювати теоретичний		Другий періодичний

	освіти України на сучасному етапі			матеріал. Підготувати питання для обговорення		контроль
2	Тема 18. Державний стандарт професійно-технічної освіти	Практична робота (2 год.)	Осн.: 1-12	Обговорення, ситуаційні завдання, робота в групах.	5	Другий періодичний контроль
2	Тема 19. Підготовка інженерно-педагогічних кадрів в Україні	Лекція (2 год.)	Осн.: 1-12	Опрацювати теоретичний матеріал. Підготувати питання для обговорення		Другий періодичний контроль
4	Тема 20. Професійно-педагогічна компетентність інженера-педагога	Практична робота (4 год.)	Осн.: 1-12	Обговорення, ситуаційні завдання, робота в групах, тести.	5	Другий періодичний контроль
2	Тема 21. Компетентнісний підхід як методологічний підхід	Лекція (2 год.)	Осн.: 1-12	Опрацювати теоретичний матеріал. Підготувати питання для обговорення		Другий періодичний контроль
4	Тема 22. Методологічні підходи у професійній освіті	Лекція (4 год.)	Осн.: 1-12	Опрацювати теоретичний матеріал. Підготувати питання для обговорення		Другий періодичний контроль
12	Тема 23. Особливість наукових досліджень у професійній педагогіці	Самостійна робота (12 год.)	Осн.: 1-12	Опрацювати теоретичний матеріал. Підготувати питання для обговорення		Другий періодичний контроль

7.2. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ЛЕКЦІЙНИЙ БЛОК)

Теми лекцій	Питання, що вивчаються
1. Методологія педагогіки	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Поняття методології в освіті</i> 2. <i>Рівні методології. Форми методологічного знання</i> 3. <i>Фундаменталізація професійної освіти</i>
2. Професійна педагогіка як галузь педагогічної науки	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Становлення професійної педагогіки в ракурсі розвитку педагогічної науки</i> 2. <i>Роль і місце професійної педагогіки в системі педагогічних наук на сучасному етапі</i> 3. <i>Основні категорії та терміни професійної педагогіки</i>

3. Методологія педагогіки і основи науково-педагогічних досліджень у професійній педагогіці	<ol style="list-style-type: none"> 1. Філософські основи педагогіки 2. Основні компоненти педагогічного дослідження 3. Методи досліджень у професійній педагогіці
4. Системний підхід до формування основ професійної освіти	<ol style="list-style-type: none"> 1. Системний підхід серед методологічних підходів психолого-педагогічних досліджень 2. Поняття про педагогічну систему 3. Професійний заклад освіти як педагогічна система і об'єкт управління
5. Уявлення сучасної науки про кваліфікованого фахівця	<ol style="list-style-type: none"> 1. Професійне становлення особистості та його етапи 2. Акмеологічні основи професійної освіти 3. Освітньо-кваліфікаційна характеристика та професіограма в організації підготовки фахівців
6. Вища школа у системі освіти України	<ol style="list-style-type: none"> 1. Система освіти України та професійна освіта як її складова 2. Вища школа у системі професійної освіти 3. Україна і Болонський процес
7. Досвід підготовки кваліфікованих робітників	<ol style="list-style-type: none"> 1. Зародження та періодизація професійної освіти. Перші форми професійного навчання 2. Розвиток професійної освіти в Україні в кінці XIX ст. - на початку XX ст. 3. Підготовка робітників у радянській Україні з 20-х років XX ст. 4. Розбудова професійно-технічної освіти у незалежній Україні
8. Система професійно-технічної освіти України на сучасному етапі	<ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика системи професійно-технічної освіти України та ПТНЗ як її складової 2. Сучасні заклади ПТО та форми професійної підготовки на виробництві 3. Актуальні проблеми системи професійно-технічної освіти України
9. Підготовка інженерно-педагогічних кадрів в Україні	<ol style="list-style-type: none"> 1. Становлення системи інженерно-педагогічної освіти та її розвиток до середини XX ст. 2. Підготовка інженерно-педагогічних працівників у другій половині XX ст. 3. Інженерно-педагогічна освіта у незалежній Україні
10. Компетентнісний підхід як методологічний підхід	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття компетентнісного підходу 2. Становлення компетентнісного підходу в освіті України 3. Компетентнісна модель інженера-педагога
11. Методологічні підходи у професійній освіті	<ol style="list-style-type: none"> 1. Антропологічний підхід 2. Культурологічний підхід 3. Аксіологічний (ціннісний) підхід 4. Особистісний підхід 5. Діяльнісний підхід 6. Інформаційний підхід 7. Синергетичний підхід

7.3. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ)

Тема практичного заняття	Зміст практичного заняття
1. Сучасний етап педагогічної науки	<ol style="list-style-type: none"> 1. Видатні педагоги ХХ ст. 2. Напрями розвитку зарубіжної педагогіки 3. Ідеї гуманно-особистісної педагогіки та вільного виховання 4. Сучасні освітні технології
2. Методи науково-педагогічних досліджень	<ol style="list-style-type: none"> 1. Науковий апарат педагогічного дослідження 2. Теоретичні методи дослідження 3. Емпіричні методи дослідження та статистичні 4. Педагогічний експеримент у професійній педагогіці
3. Суб'єкти педагогічної системи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Педагогічний процес як система та його підсистеми 2. Учень як суб'єкт педагогічної системи. 3. Особливості педагогічної діяльності.
4. Основи побудови професійної кар'єри	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття професійного самовизначення та проектування професійного шляху 2. Сутність та види кар'єри 3. Технології реалізації кар'єри 4. Особливості професійної кар'єри працівників освітньої сфери
5. Підготовка фахівців	<ol style="list-style-type: none"> 1. Форми організації підготовки фахівців у ВНЗ та ПТНЗ 2. Дистанційна освіта 3. Наступність професійно-технічної та вищої освіти 4. Безперервна професійна освіта
6. Досвід підготовки фахівців високорозвинених країн світу	<ol style="list-style-type: none"> 1. Підготовка фахівців у Великобританії 2. Особливості системи професійної освіти Франції 3. Дуальна система підготовки робітників у ФРН 4. Навчання професії у США 5. Підготовка кваліфікованих кадрів у Японії та Китаї
7. Державний стандарт професійно-технічної освіти	<ol style="list-style-type: none"> 1. Мета та об'єкти стандартизації ПТО 2. Типовий навчальний план підготовки робітників 3. Формування змісту освіти за Держстандартом 4. Види контролю в ПТНЗ
8. Професійно-педагогічна компетентність інженера-педагога	<ol style="list-style-type: none"> 1. Основні елементи професійно-педагогічної компетентності та їхня стисла характеристика 2. Вимоги до інженера-педагога на сучасному етапі 3. Зміст теоретичної та практичної підготовки інженера-педагога

7.4. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ТЕМИ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ)

Теми для самостійного опрацювання	Зміст тем
1. Україна і Болонський процес	Започаткування Болонського процесу. Ключові позиції Болонського процесу. Кредитно-модульна системи
2. Професіограма інженера педагога	Поняття професіограми. Професіограма інженера педагога. Модель особистості інженера-педагога
3. Зв'язок професійної педагогіки з іншими науками	Поняття загальнонаукового підходу. Зв'язок педагогіки і психології. Педагогіка і фізіологія. Соціологія і педагогіка.
4. Специфіка науково-педагогічного дослідження у професійній школі.	Методологія науково-педагогічного дослідження. Методи дослідження та їх застосування у педагогічній діяльності. Організація і проведення педагогічних досліджень.

III СЕМЕСТР

7.1. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ЗАГАЛЬНА)

Кількість годин	Тема	Форма діяльності (заняття, кількість годин)	Література	Завдання	Вага оцінки	Термін виконання
Блок 1. Методологічні підходи у професійній освіті						
4	Тема 1. Антропологічний підхід у професійній освіті	Лекція (4 год.)	Осн.: 1-12	Опрацювати теоретичний матеріал. Підготувати питання для обговорення		Перший періодичний контроль
4	Тема 2. Документування освітньої діяльності	Практична робота (4 год.)	Осн.: 1-12	Обговорення, ситуаційні завдання, робота в групах, тести.	5	Перший періодичний контроль
4	Тема 3. Культурологічний підхід у професійній освіті	Лекція (4 год.)	Осн.: 1-12	Опрацювати теоретичний матеріал. Підготувати питання для обговорення		Перший періодичний контроль
7	Тема 4. Методологія як інтегральна система знань регулятивно-діяльній природи	Самостійна робота (7 год.)	Осн.: 1-12	Опрацювати теоретичний матеріал. Підготувати питання для обговорення		Перший періодичний контроль

2	Тема 5. Аксиологічний та середовищний підхід у професійній освіті	Лекція (2 год.)	Осн.: 1-12	Опрацювати теоретичний матеріал. Підготувати питання для обговорення		Перший періодичний контроль
2	Тема 6. Структура навчально-методичного комплексу дисципліни	Практична робота (2 год.)	Осн.: 1-12	Ситуаційні завдання, робота в групах.	5	Перший періодичний контроль
7	Тема 7. Парадигми та їхня роль у пізнанні	Самостійна робота (7 год.)	Осн.: 1-12	Опрацювати теоретичний матеріал. Підготувати питання для обговорення		Перший періодичний контроль
Блок 2. Документація у професійній освіті						
2	Тема 8. Особистісний підхід у професійній освіті	Лекція (2 год.)	Осн.: 1-12	Опрацювати теоретичний матеріал. Підготувати питання для обговорення		Другий періодичний контроль
4	Тема 9. Структура навчально-методичного комплексу дисципліни	Практична робота (4 год.)	Осн.: 1-12	Робота в групах, тести.	5	Другий періодичний контроль
7	Тема 10. Парадигми та їхня роль у пізнанні	Самостійна робота (7 год.)	Осн.: 1-12	Опрацювати теоретичний матеріал. Підготувати питання для обговорення		Другий періодичний контроль
4	Тема 11. Компетентнісний та діяльнісний підходи у професійній освіті	Лекція (4 год.)	Осн.: 1-12	Опрацювати теоретичний матеріал. Підготувати питання для обговорення		Другий періодичний контроль
4	Тема 12. Поняття про електронний навчально-методичний комплекс дисципліни	Практична робота (4 год.)	Осн.: 1-12	Доповіді, презентації, обговорення, робота в групах.	5	Другий періодичний контроль
7	Тема 13. Теорії і концепції у професійній освіті	Самостійна робота (7 год.)	Осн.: 1-12	Опрацювати теоретичний матеріал. Підготувати питання для обговорення		Другий періодичний контроль
2	Тема 14. Інформаційний та	Лекція (2 год.)	Осн.: 1-12	Опрацювати теоретичний		Другий періодичний

	синергетичний підходи у професійній освіті			матеріал. Підготувати питання для обговорення		контроль
--	--	--	--	--	--	----------

7.2. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ЛЕКЦІЙНИЙ БЛОК)

Теми лекцій	Питання, що вивчаються
1. Антропологічний підхід у професійній освіті	<ol style="list-style-type: none"> 1. Педагогічна антропология. Загальні відомості. 2. Методи педагогічної антропологии. 3. Виховання з точки зору педагогічної антропологии. 4. Антропологічний підхід до виховання особистості.
2. Культурологічний підхід у професійній освіті	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сучасні підходи до розуміння культурологічного підходу. 2. Основні положення культурологічного підходу в педагогіці. 3. Основні вимоги культурологічного підходу.
3. Аксиологічний та середовищний підхід у професійній освіті	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аксиологічні теорії. 2. Сутність аксиологічного підходу в педагогіці. 3. Роль аксиології в освіті. 4. Середовищний підхід у професійній освіті.
4. Особистісний підходи у професійній освіті	<ol style="list-style-type: none"> 1. Теоретико-технологічні засади впровадження особистісно орієнтованого підходу в освіті. 2. Особистісно орієнтоване виховання студентів у вищих навчальних закладах освіти. 3. Суб'єкт-суб'єктна особистісно орієнтована парадигма.
5. Компетентнісний та діяльнісний підходи у професійній освіті	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняттєво-термінологічного апарат компетентнісного підходу. 2. Принципи компетентнісного підходу. 3. Проект Типінг. 4. Поняття діяльнісного підходу в професійній освіті.
6. Інформаційний та синергетичний підходи у професійній освіті	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність інформаційного підходу. 2. Інформаційний підхід до визначення змісту професійної освіти. 3. Сутність інформаційних технологій в освіті. 4. Синергетичний підхід у професійній освіті

7.3. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ)

Тема практичного заняття	Зміст практичного заняття
1. Документування освітньої діяльності	<ol style="list-style-type: none"> 1. Види документів у професійній освіті. 2. Робоча програма навчальної дисципліни.
2. Структура навчально-методичного комплексу дисципліни	<ol style="list-style-type: none"> 1. Структура лекційного заняття. 2. Структура практичного (семінарського, лекційного) заняття. 3. Планування самостійної роботи студентів.
3. Поняття про електронний навчально-методичний комплекс дисципліни	<ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості ЕНМКД. 2. Електронний контроль знань.

7.4. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ТЕМИ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ)

Теми для самостійного опрацювання	Зміст тем
1. Методологія як інтегральна система знань регулятивно-діяльнісної природи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Діяльність і методологія. 2. Класифікація діяльності та методології. 3. Структура методології.
2. Парадигми та їхня роль у пізнанні	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття парадигми. 2. Основні парадигми у пізнанні. 3. Зміни парадигм.
3. Теорії і концепції у професійній освіті	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття про теорію і концепцію. 2. Вимоги до теорії. 3. Функції теорії. 4. Поняття про концепцію.

8. МЕТОДИ ТА ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Усне опитування, тестування; презентація результатів виконаних завдань; презентація результатів проєктної діяльності; проміжний та підсумковий контроль.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ВИДІВ КОНТРОЛЮ

Види контролю	Максимальна кількість балів та вимоги до їх накопичення
Поточний контроль (робота на практичних заняттях)	<p style="text-align: center;">40 балів</p> <p><i>За кожне практичне завдання максимум 5 балів:</i></p> <p><i>5 балів</i> – студент в повному обсязі виконав завдання практичної роботи; демонструє володіння навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усної відповіді; здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.</p> <p><i>4 бала</i> – студент не в повному обсязі виконав завдання практичної роботи, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань; при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки;</p> <p><i>3 бала</i> – студент не в повному обсязі виконав завдання практичної роботи; викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових розрахунків, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;</p> <p><i>2 бала</i> – студент виконав менше половини завдання практичної роботи; фрагментарно та поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає навчальний матеріал під час усних виступів, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві помилки;</p> <p><i>1 бал</i> – студент виконав менше половини завдання практичної роботи або не виконав зовсім; під час усних відповідей не розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань.</p>
Періодичний контроль	<p style="text-align: center;">60 балів</p> <p><i>За кожний ПМК максимум 30 балів:</i></p> <p>30 тестових питань, 1 питання оцінюється в 1 бал (за принципом віна відповідь –</p>

	1 бал, не вірна – 0)
Підсумковий контроль (залік, II семестр)	<p>Розраховується загальна сума балів за семестр.</p> <p>90-100 балів: Студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі завдання. Здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.</p> <p>74-89 балів: Студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість розрахункових / тестових завдань. Студент здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, у яких можуть бути окремі несуттєві помилки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.</p> <p>60-74 балів: Студент в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових розрахунків, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину розрахункових / тестових завдань. Має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.</p> <p>0-59 балів: Студент не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових розрахунків, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив окремі розрахункові / тестові завдання. Безсистемно відділяє випадкові ознаки вивченого; не вміє зробити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки.</p>
Підсумковий контроль (іспит, III семестр)	<p>100 балів: 20 балів – відповідь на теоретичне питання репродуктивного характеру; 40 балів – відповідь на теоретичне питання продуктивного характеру; 40 балів – розв'язання практичного завдання.</p> <p><i>Відповідь на теоретичне питання 1</i></p> <p>20-18 – повна, розгорнута відповідь з обґрунтованими твердженнями, сформульовано визначення, наведено необхідні приклади з необхідним поясненням; 17-15 – відповідь повна, ґрунтовна, сформульовано визначення, але в поясненні порушено правильний ланцюг міркувань, є приклади; 14-12 – відповідь неповна, часткове обґрунтування, сформульовані теоретичні положення, але відсутні приклади; 11-9 – наведено теоретичний матеріал, але неповно і частково відсутні пояснення чи приклади; 8-6 – частково сформульовано теоретичні визначення без пояснень і прикладів; 5-3 – питання висвітлено частково; 2-1 – питання висвітлено не повністю.</p>

<i>Відповідь на теоретичне питання 2</i>
<p>40-44 - повно та ґрунтовно розкрито теоретичне питання, використано при цьому не лише обов'язкову, а й додаткову літературу;</p> <p>43-37 – в цілому розкрито теоретичне питання, однак не повно і допущено деякі неточності, при цьому не використано на достатньому рівні обов'язкову літературу;</p> <p>36-30 – правильно визначено сутність питання, але розкрито його не повністю, допущено деякі незначні помилки;</p> <p>29-23 – правильно визначено сутність питання, але розкрито його лише частково і допущено при цьому окремі помилки, котрі не впливають на загальне розуміння питання;</p> <p>22-16 – правильно визначено сутність питання, недостатньо або поверхово розкрито більшість його окремих положень і допущено при цьому окремі помилки, які частково вплинули на загальне розуміння проблеми;</p> <p>15-9 – частково та поверхово розкрито лише окремі положення питання і допущено при цьому певні суттєві помилки, котрі значно вплинули на загальне розуміння питання;</p> <p>8-1 – дуже поверхово розкрито лише окремі положення питання, не наведено приклади, спостерігається повне не розуміння суті дисципліни взагалі.</p> <p style="text-align: center;"><i>Розв'язання практичного завдання</i></p> <p>40-34 балів – практичне вирішення здійснено правильно, при цьому проявляється варіативність мислення, раціональність у виборі способу вирішення, супроводжується необхідним повним поясненням і обґрунтуванням;</p> <p>33-26 балів – практичне вирішення супроводжується необхідним повним поясненням і обґрунтуванням, але допускаються помилки, які є наслідком неухважності, і не демонструють незнання матеріалу;</p> <p>25-18 балів – практичне вирішення супроводжується неповним поясненням, порушено логічно правильний ланцюг міркувань, але відповідь правильна;</p> <p>17-10 балів – завдання вирішується правильно, але пояснення неповне, пропущені логічні кроки, відсутня чітка відповідь;</p> <p>9-1 балів – практичне вирішення не повне, без необхідних пояснень і обґрунтування, відсутня чітка відповідь.</p>

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Актуальні проблеми професійної освіти: навчально-методичний посібник / укл. О.А. Дубасенюк. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2018. 352 с.
2. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження: Методологічні поради молодим науковцям. Київ-Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2010. 308 с.
3. Гончаренко С. У. Педагогічні закони, закономірності, принципи. Сучасне тлумачення. Рівне: Волинські обереги, 2012. 192 с.
4. Зайченко І. В. Теорія і методика професійного навчання : [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 8.18010021 “Педагогіка вищої школи”]. Київ: ЦП “КОМПРИНТ”, 2014. 548 с.
5. Ігнатенко Г.В., Ігнатенко О.В. Професійна педагогіка: навч. посібник. К.: Видавничий Дім «Слово», 2013. 352 с.
6. Кална Т.Г. Педагогічна аксіологія в умовах модернізації професійно-педагогічної освіти: монографія / за наук. ред. О. В. Уваркіної. К.: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2012. 128 с.

7. Кокун О.М. Психологія професійного становлення сучасного фахівця: Монографія. К.: ДП "Інформ.-аналіт. агенство", 2012. 200 с.
8. Курліщук І. І. Методика професійного навчання: Основи технології навчання. Креативні технології навчання: навчально-методичний посібник. Старобільськ, 2017. 120 с.
9. Методологія наукової діяльності: навч. посіб. / Д. В. Чернілевський, М. І. Томчук, О. А. Дубасенюк, О. Є. Антонова, В. І. Захарченко, О. В. Вознюк, Н. З. Сіранчук / за ред. Д. В. Чернілевського. Вінниця: Вид-во АМСКП, 2012. 364 с.
10. Ничкало Н. Г., Радкевич В. О., Щербак О. І., Дорошенко Н. І., Василенко О. В., Скульська В. Є. Професійне навчання дорослого населення: теоретико-методологічні засади. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. 268 с.
11. Тверезовська Н. Т., Сидоренко В. К. Методологія педагогічного дослідження : навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2013. 440 с.
12. Технології дистанційного професійного навчання. Методичний посібник / [О. В. Базелюк, О. М. Спирін, Л. М. Петренко, А. А. Каленський та ін.]. Житомир: «Полісся», 2018. 160 с.

ДОПОМІЖНА ЛІТЕРАТУРА

13. Волкова Н.П. Інтерактивні технології навчання у вищій школі: навчально-методичний посібник. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. 360 с.
14. Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі: Навчальний посібник. Вінниця: ТОВ "Ніланд ЛТД", 2015. 224 с.
15. Коваленко О. Е., Брюханова Н. О., Гирич З. І., Кулешова В. В., Прохорова О. О. Дидактичні основи професійної освіти: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів інженерно-педагогічних спеціальностей. Харків: ВПП "Контраст", 2008. 144 с.
16. Корець М. С. Методика викладання технічних навчальних дисциплін : навчальний посібник. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2019. 240 с.
17. Костюкевич В. М., Шинкарук О. А., Воронова В. І., Борисова О. В. Основи науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти за ступенями магістра та доктора філософії (спеціальність: 017 Фізична культура і спорт): навчальний посібник / за заг. ред. В.М. Костюкевича, О.А.Шинкарук. Київ: КНТ, 2017. 634 с.
18. Сисоєва С. О. Інтерактивні технології навчання дорослих: навчально-методичний посібник. Київ: ВД "ЕКМО", 2011. 324 с.
19. Сисоєва С. О., Кристопчук Т. Є. Методологія науково-педагогічних досліджень: Підручник. Рівне: Волинські обереги, 2013. 360 с.
20. Сіласва І. Є., Шевчук С. С., Заславська С. О. Методика професійного навчання: методичний посібник. Донецьк: ППО ПП УМО, 2013. 292 с.
21. Якимович Т. Д. Основи дидактики професійно-практичної підготовки: навчально-методичний посібник. Львів, 2013. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/9956/1/111.pdf>.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

1. Вища освіта України: Статистичний бюлетень. Основні показники діяльності вищих навчальних закладів України на початок 2014/15 навчального року. URL: http://ukrstat.org/uk/druk/publicat/kat_u/publosvita_u.htm.
2. Державний стандарт професійно-технічної освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 17 серпня 2002 р. № 1135. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1135-2002-%D0%BF>.
3. Затверджені стандарти професійно-технічної освіти 2017 URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/profesijno-tehnichna-osvita/derzhavni-standarti-navchalni-plani-ta-programi/zatverdzeni-standarti-profesijno-tehnichnoyi-osviti-2017>.